

Ervaar de kracht van story circles

Ontmoeting, luisteren, zien & gezien worden, verbinding

Inleiding

In het schooljaar 2021-2022 heeft het practoraat internationalisering kennis gemaakt met de story circles. Vanuit onze wens om studenten van verschillende opleidingen met elkaar in contact te brengen en daarmee bij te dragen aan de ontwikkeling van de interculturele competenties van deze doelgroep, waren we enthousiast toen we lasen over de story circles. Een methode ontwikkeld door Darla Deardorff in samenwerking met UNESCO. UNESCO draagt de story circle uit als een krachtig middel voor de ontwikkeling van interculturele competenties.

Door het zelf te ervaren (in een training verzorgd door De Living van UCLL Leuven), begrepen we ook echt de kracht van dit middel. Hoewel wij reeds enkele maanden als collega's samenwerkten, bracht dit middel een andere manier om met elkaar in gesprek te zijn. Persoonlijk heb ik het als een verrijkende bijeenkomst ervaren, waarin de verbinding voelbaar was.

Burak Tümah is vervolgens aan de slag gegaan met de story circles in het mbo-onderwijs. Eerst heeft hij het een paar keer uitgevoerd bij zijn eigen studenten (opleiding onderwijsassistent, ROC van Twente). Vervolgens heeft hij twee bijeenkomsten met studenten van het MBO College voor Mens en Gezondheid gefaciliteerd. En tot slot heeft hij een bijeenkomst met studenten van onderwijsassistent en studenten van entree gefaciliteerd. Het bleek een mooie manier om studenten met elkaar in verbinding te brengen.

In dit schooljaar kwam ik de inzet van story circles ook tegen tijdens een netwerkbijeenkomst van Globi. Collega's bij de Haagse Hogeschool hadden de methodiek ook ingezet tijdens hun introductieweek. Steeds weer bleken mensen gepakt door deze methodiek en leken de ervaringen te duiden op een mooie, laagdrempelige manier om leerlingen, studenten en professionals met elkaar in verbinding te brengen.

Hieronder nemen we jullie graag mee in de stappen die wij – op basis van onze ervaringen – zouden aanraden. Deze handleiding is geschreven als je zelf een story circle wilt begeleiden met jouw leerlingen, studenten of professionals. Uiteraard zou je het ook bij een andere groep kunnen uitvoeren. In dat geval adviseren we dat je een en ander goed voor bespreekt met de docent van die groep mensen.

Voordat we dit toelichten, nog kort een beschrijving van de story circle en iets over de ontwikkeling van interculturele competenties.

Wat is een story circle?

Een story circle is een methode waarin verschillende mensen samenkomen om verhalen te delen. De verhalen die worden gedeeld zijn eigenlijk antwoorden op twee vragen. In een eerste ronde wordt een eerste vraag beantwoordt en in de tweede ronde wordt de tweede vraag beantwoordt.

Tijdens het proces in de cirkel kan elke deelnemer zijn/ haar/ het eigen verhaal vertellen op basis van de eigen ervaring. Iedereen wordt gerespecteerd en als gelijkwaardig gezien, want elk verhaal is de moeite waard om te worden verteld en gehoord.

Voor meer informatie zie de handleiding: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370336>

Interculturele competenties

Intercultureel competent worden is een proces dat nooit af is. Het omvat een set aan competenties die er samen voor zorgen dat je steeds beter weet hoe je kunt handelen in nieuwe situaties en die er uiteindelijk voor zorgen dat je dit ook beter doet.

Onderdelen hiervan zijn:

- Open luisteren naar een ander/ empathisch luisteren/ luisteren zonder oordeel
- Respect voor een ander en het verhaal van een ander.
- Zelf-bewustzijn en bewustzijn van de ander
- Vaardigheden om een relatie te bouwen
- Culturele bescheidenheid

Zie Darla Deardorf voor meer diepgaande informatie over de ontwikkeling van interculturele competenties. In de handleiding van UNESCO is hierover ook geschreven.

Uitvoeren van een story circle

Vooraf

1. Laat studenten weten dat je een story circle met ze gaat doen.
2. Check of de veiligheid in de groep geborgd is/ kan zijn.
3. Kies twee vragen die passen bij de doelgroep. Zie bijlage 1 voor voorbeelden van vragen.
Zorg ervoor dat de vragen passen bij de doelgroep waar je de activiteit mee doet, evenals bij het doel.
4. Licht toe wat een story circle is
 - a. Hierbij zou je kunnen beginnen met te vertellen over UNESCO: de historie, hun missie, waarden en doelstellingen
 - b. Licht toe wat een story circle is en waarom je dit doet: stel hierbij de ontwikkeling van de interculturele competentie centraal.
 - c. Vertel wat er precies gaat gebeuren en wat de regels en richtlijnen zijn.

De story circle:

- Er worden persoonlijke verhalen gedeeld. Je vertelt alleen dat wat je zelf wilt vertellen. Je bent dus vrij om de diepgang zelf te bepalen.
- Twee rondes met elk een centrale vraag. Ronde 1 is 2 minuten p.p. Ronde 2 is 3 min p.p.
- Na ronde 2 maak je een ronde om iedereen iets te laten zeggen over het tweede verhaal van elke deelnemer. Eerst zegt iedereen een voor een iets over het verhaal van persoon 1. Daarna zegt iedereen iets over het verhaal van persoon 2. Etc.
- Tot slot is het mooi om met de groep een vraag of opdracht te beantwoorden waarin de centrale vraag en de verhalen een rol spelen. Zo kan er bijvoorbeeld een collage worden gemaakt van de elementen die centraal stonden in de verhalen. Of er kunnen enkele tips/ aanbevelingen worden verzameld wanneer het gaat over interculturele communicatie of de ontmoeting met een "ander".

Regels (op basis van de regels en richtlijnen van de collega's van De Living)

- Er wordt niet gereageerd op elkaar. Het is het idee dat we echt naar elkaar luisteren. Niet om op elkaar te reageren, maar om het verhaal te horen.

- Elk verhaal is het waard om verteld en beluisterd te worden. Iedereen heeft zijn/ haar verhalen en vertelt op zijn/ haar eigen manier. Dit is allemaal ok.
 - Alle verhalen blijven in de cirkel. Er wordt dus later niet meer over de inhoud van de verhalen gesproken met anderen.
 - Je deelt wat je zelf wil delen; je bepaalt zelf de inhoud en diepgang.
5. Deel de vragen met de deelnemers. Dit kan per mail of in de bijeenkomst. Het geeft deelnemers de tijd om er even rustig over na te denken, over dat wat ze willen delen.

Tijdens

6. Start de bijeenkomst waarin de story circle daadwerkelijk plaatsvindt met de hele groep.
7. Herhaal de 2 vragen en geeft bij beide vragen een eigen voorbeeld.
8. Leg nog een keer uit wat de deelnemers gaan doen. En wat de regels en richtlijnen zijn.
9. Deel de groep op in kleine groepjes van 3 tot 5 deelnemers. Dit is afhankelijk van de groepsgrootte en ook van de beschikbare tijd.
10. De deelnemers gaan in groepjes uit elkaar en spreken met elkaar af wie de tijd bijhoudt.
11. Ronde 1: deelnemers praten na elkaar maximaal 2 minuten over de eerste vraag. Als een deelnemer spreekt, heeft hij/ zij de steen/ bal/ object in zijn/ haar hand. Als hij/ zij klaar is, dan kan die worden doorgegeven aan de volgende persoon of in het midden worden gelegd.
 - a. 1 persoon houdt de tijd bij. Houd je aan de 2 minuten.
 - b. Er wordt niet op elkaar gereageerd.
12. Ronde 2: deelnemers praten na elkaar maximaal 3 minuten over de tweede vraag. Als een deelnemer spreekt, heeft hij/ zij de steen/ bal/ object in zijn/ haar hand. Als hij/ zij klaar is, dan kan die worden doorgegeven aan de volgende persoon of in het midden worden gelegd.
 - a. 1 persoon houdt de tijd bij. Houd je aan de 3 minuten.
 - b. Er wordt niet op elkaar gereageerd.
13. Nu wordt er met elkaar gedeeld wat ieder een krachtig moment vond van het tweede verhaal van de anderen.

Alternatief is: dit kun je ook doen door studenten een kaartje te laten kiezen uit een set kaarten. Dan krijgt elke student van iedereen een unieke terugkoppeling.

 - a. Persoon 2 geeft aan wat hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 1.
 - b. Persoon 3 geeft aan wat hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 1.
 - c. Persoon 4 geeft aan wat hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 1.
 - d. Persoon 1 geeft aan wat hij/ zij hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 2.
 - e. Persoon 3 geeft aan hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 2.
 - f. Persoon 4 geeft aan hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 2.
 - g. Persoon 1 geeft aan wat hij/ zij hij/ zij krachtig vond aan het tweede verhaal van persoon 3.
 - h. Etc.
14. Tot slot vindt de debriefing plaats. Voor Darla Deardorff is dit een belangrijk onderdeel van de story circle en vooral om ervan te leren. Het is een moment waarin er tijd om te verwerken wat eenieder gehoord heeft.

Hierin kun je drie lagen onderscheiden:

 - Vraag/ vragen over de ervaring van de story circle (Bijvoorbeeld: wat verraste je?)
 - Vraag/ vragen over de ontwikkeling van interculturele competenties (Bijvoorbeeld: wat heb je over jezelf geleerd door deze ervaring?)

- Vraag/ vragen om het geleerde om te zetten in actie (Bijvoorbeeld: Wat ga je nu doen als gevolg van deze ervaring?)

(In de manual staan meer voorbeelden hiervan)

15. Daarnaast kun je nog een inhoudelijk gesprek voeren rondom een vraag. Dit kan eerst in kleine groepjes om het daarna weer te delen in de grotere groep. Dit zou kunnen leiden tot een tastbaar product dat in de klas komt te hangen. Of iets dat elke deelnemer ontvangt. Denk aan vragen gerelateerd aan de debriefing vragen of algemene vragen over interculturele communicatie.

Bijvoorbeeld: Welke valkuilen zijn er langsgekomen in de verhalen van de ontmoeting van een ander? Wat zijn belangrijke zaken tijdens de communicatie met een ander (in algemene zin of met een persoon met een andere culturele achtergrond)?

Dit kan ook rondom een meer persoonlijk thema van de groep. Bijvoorbeeld rondom de vraag: "hoe zorgen we dat iedereen zich gehoord voelt in onze groep?"

16. Ter afsluiting blik je terug op de ervaring van de story circle.

Een mooie vraag hiervoor is: Wat neemt elke deelnemer mee de toekomst in?

Achteraf

17. Draag zorg voor eventuele "na"-gesprekken.
18. Observeer of je zelf mooie ontwikkelingen ziet in de groep/ groepsdynamiek.
19. Denk na hoe je deze ervaring een vervolg kunt geven. De ontwikkeling van interculturele competenties houdt nooit op. Elk zaadje draagt hieraan bij.
20. Maak het bespreekbaar als je ziet dat er eventueel toch niet netjes wordt omgegaan met de verhalen.

Bijlage 1: voorbeeldvragen

Deels uit de manual en deels op basis van de ervaring van Burak.

Ronde 1: kennis maken	Ronde 2: over interculturele communicatie
Wat is je naam? En wat is het verhaal van je naam? (Wat betekent het? Hoe heb je hem gekregen?)	Beschrijf een moment waarop je beseftte dat je geloofde in een stereotype (over een groep waar je deel van uitmaakt of een groep waar je geen deel van uitmaakt) dat niet bleek te kloppen? Wat gebeurde er toen?
Wil je ons je naam vertellen en drie woorden of zinnen die jouw achtergrond beschrijven en waarom die woorden/ zinnen belangrijk zijn voor je?	Wat is meest indrukwekkende interactie die je hebt gehad met iemand die anders is dan jij? En wat maakte die ontmoeting zo positief?
Wil je iets vertellen over het voorwerp dat je mee hebt genomen en wat dat over je achtergrond vertelt?	Wat is het eerste moment dat jij je realiseerde dat je anders was dan iemand anders?
Wat is je favoriete eten of je favoriete/memorabele (feest)maaltijd? Waarom? Wat zegt dit over jouw achtergrond en wat jij belangrijk vindt?	Wat is meest indrukwekkende interactie die je hebt gehad met iemand die anders is dan jij? En wat heb jij over jezelf of over de ander geleerd door die ontmoeting?
Wat was je favoriete vakantie of festival? Wat kun je niet vergeten aan die vakantie/ dat festival?	What is een van de meest uitdagende/ moeilijke ontmoetingen die je hebt gehad met iemand met een andere achtergrond dan jij? Wat heb je daaruit geleerd?
Welke dag blijft jou altijd bij? Waarom? Wat zegt dit over jouw karakter en wat jij belangrijk vindt?	Welk cultureel misverstand herinner jij je? En wat heb je daarvan geleerd?
Als je een tijdmachine zou hebben, wie zou je dan graag ontmoeten? Maak een reis naar het verleden! Mag een beroemdheid of een familielid zijn.	
Welke dag of welk moment uit je leven zou je willen herbeleven?	
Wat is het mooiste compliment dat je hebt gekregen? Wat zegt dit over wie jij bent?	

Handleiding story circles

Babet Hoeberigs in samenwerking met Burak Tümah en Pieterneel Buschers

<p>Als je de rest van je leven nog maar één gerecht zou mogen eten, welk gerecht zou dat dan zijn? Waarom juist dat gerecht?</p>	
<p>Wie is jouw favoriete beroemdheid? Waarom zou je deze beroemdheid graag willen ontmoeten? Waarom is diegene jouw favoriet?</p>	